

KRONIKA

IV KADENCJI (2009-2011)

WARSZAWSKIEGO TOWARZYSTWA TEOLOGICZNEGO

IM. KS. ROMANA ARCHUTOWSKIEGO

Warszawskie Towarzystwo Teologiczne, powołane z inspiracji J.E. ks. Prymasa Kard. Józefa Glempa w dniu 9 grudnia 1997 r., składa się z Zarządu i członków rzeczywistych, należących do 5 sekcji zrzeszających przedstawicieli różnych dyscyplin nauk kościelnych. Członkiem rzeczywistym Towarzystwa zostaje ten, kto posiada przynajmniej doktorat z teologii, filozofii chrześcijańskiej, prawa kanonicznego lub katolickiej nauki społecznej. Towarzystwo działa na mocy statutów zatwierdzonych przez Sąd Okręgowy w Warszawie.

Towarzystwo podejmuje działalność naukowo-badawczą, dydaktyczną i wydawniczą. Organizuje sesje naukowe dla członków Towarzystwa, dla studentów oraz wszystkich zainteresowanych zgłębianiem treści nauk kościelnych. Sesje te mają charakter plenarnych debat oraz badań naukowych w zakresie poszczególnych sekcji.

W minionej kadencji działalnością Towarzystwa kierował Zarząd powołany w dniu 4 grudnia 2008 r. na VII Walnym Zebraniu w składzie: prezes - ks. dr hab. Stanisław Warzeszak, vice-prezes - ks. dr hab. Piotr Tomasik, sekretarz - ks. dr Dariusz Bartoszewicz, skarbnik - ks. dr Grzegorz Bachanek. Kierownikami poszczególnych sekcji Towarzystwa byli: sekcji dogmatyczno-patrystycznej: ks. prof. Józef Warzeszak, biblijno-kerygmaticznej: ks. dr hab. Krzysztof Bardski, historyczno-społeczno-filozoficznej: ks. dr Henryk Małecki, moralno-prawnej: ks. dr Wojciech Bartkiewicz, pastoralnej: ks. dr Józef Górzyński, wydawniczej: ks. dr Piotr Klimek, biura prawnego: ks. dr hab. Franciszek Longchamps de Bérier, Komisji Rewizyjnej: ks. dr hab. Jan Miazek, ks. dr Kazimierz Obrycki, bp. dr Marek Solarczyk. W przeciągu ostatnich trzech lat zmarło pięciu członków, w tym dwóch (ks. dr Zdzisław Król i ks. prof. dr hab. Ryszard Rumianek) zginęło w katastrofie smoleńskiej dnia 10 kwietnia 2010 r.

Działalność Towarzystwa realizowała się głównie w ramach walnych zebrań, sympozjów, sesji i posiedzeń naukowych, organizowanych dla członków jak i studentów Papieskiego Wydziału Teologicznego w Warszawie.

W IV Kadencji miały miejsce następujące spotkania naukowe:

Naukowe posiedzenie Zarządu Towarzystwa – poniedziałek, 23 lutego 2009 r. o godz. 17⁰⁰ w Wyższym Seminarium Duchownym diecezji warszawsko-praskiej w Tarchominie. Tematem spotkania była instrukcja *Dignitatis personae*. Ks. Prezes S. Warzeszak wprowadził zebranych w problematykę Instrukcji. Stwierdził, że nawiązuje ona do *Donum vitae* i jest odpowiedzią Kościoła na pojawiające się nowe problemy moralne związane z poszanowaniem godności osoby ludzkiej. Współcześnie rozwijana jest tzw. inżynieria genetyczna powiązana z terapią genową. Coraz częściej społeczne przyzwo-

lenie uzyskuje klonowanie. Popularność zyskują różne sposoby wykorzystywania komórek macierzystych. W tym kontekście instrukcja ukazuje naukę Kościoła mającą charakter normatywny, adresowaną do wszystkich wiernych, ale także osób niewierzących i szczerze szukających prawdy. Instrukcja przypomina, że początek życia ludzkiego ma swój właściwy kontekst w małżeństwie i rodzinie. W toku dyskusji zwrócono uwagę na zróżnicowanie poziomów argumentacji: biologicznego oraz argumentu ontologicznego. Bp prof. T. Pikus zwrócił uwagę, że osobą się nie stajemy tylko jesteśmy. Proces przemiany dotyczy ludzkiej osobowości, a nie osoby. Własności osobowe posiada człowiek od początku swojego istnienia – istnieje jako człowiek. W podsumowaniu uczestnicy dyskusji przypomnieli, że prawo naturalne jest oparte tylko na ontologii bytu oraz jego metafizycznej strukturze. Posiedzenie zakończył wspólny posiłek.

Symposium naukowe zorganizowane dla studentów PWTW przez Towarzystwo wraz z Papieskim Wydziałem Teologicznym w Warszawie i Wyższym Metropolitalnym Seminarium Duchownym w Warszawie – sobota, 4 kwietnia 2009 r. w gmachu PWTW Sekcji św. Jana Chrzciciela na Bielanych. W symposium wygłosili wykłady następujący profesorowie: Ks. prof. W. Chrostowski "Ciało ludzkie jako obraz Boga"; O. prof. Jacek Salij OP "Dlaczego życie jest święte"; Ks. prof. M. Starowieyski "Ochrona życia w nauce Ojców Kościoła"; Ks. prof. I. Mroczkowski "Chrześcijańskie zasady nowej kultury życia: o odwagę nowego stylu życia"; Ks. dr Zdzisław Struzik "*Dignitatis personae* w nauczaniu Jana Pawła II"; prof. Tadeusz Tołłoczko "*Bo człowiek to misterium: życie ludzkie pod opieką lekarską*". Niektóre materiały z symposium zostały wydane w *Warszawskich Studiach Teologicznych* (22/1 2009).

Posiedzenie naukowe Towarzystwa – czwartek, 21 maja 2009 r. o godz. 18⁰⁰. W parafii Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych na Chomiczówce odbyło się posiedzenie naukowe WTT. Głównym tematem spotkania była publikacja ks. dra Macieja Arkuszyńskiego *Wzór życia chrześcijańskiego*. Dyskusję poprowadzili profesorowie PWTW. Ks. Prezes powitał zebranych a następnie krótko przedstawił publikację *Wzór życia chrześcijańskiego*. Jest to praca doktorska napisana pod kierunkiem ks. prof. S. Warzeszaka. Informacje uzupełnił recenzent – ks. prof. J. Warzeszak, który zwrócił uwagę na przedstawione w pracy kryteria prawdziwości Objawienia, którymi są: zgodność z Magisterium Kościoła, świętość życia przekazujących objawienie i przydatność prawd objawionych dla społeczności wiernych. Praca ks. M. Arkuszyńskiego dotyczy możliwości stworzenia wzorca życia chrześcijańskiego w oparciu o objawienia w Medjugorie. W ramach dyskusji jako pierwszy głos zabrał ks. dr G. Bachanek. Pochwalił merytoryczne zalety pracy i postawił pytanie o długotrwałość objawień oraz sposób ustalenia ich treści. Ks. dr M. Arkuszyński wyjaśnił, że objawienia są jednolite treściowo – żaden fragment objawień nie zaprzecza innemu, oraz, że trwają one od długiego czasu. W dalszym ciągu dyskusji ks. dr A. Santorski przypomniał metody oceny objawień w różnych aspektach. Ks. prof. J. Warzeszak zwrócił uwagę, że często wiara w objawienia zastępuje wiarę w Ewangelię, co stanowi oczywiste zagrożenie dla rozwoju wiary. Ks. dr D. Bartoszewicz przypomniał o nierozstrzygniętym statusie objawień w Medjugorie w oficjalnym nauczaniu Kościoła. Ks. dr J. Górzyński podniósł kwestię świętości życia odbiorców objawienia, czy są jakieś konkretne wymagania, które muszą oni spełniać i jak szeroki jest zakres wymagań. Ks. dr W. Bartkiewicz zwrócił uwagę na zwyczajne działanie charyzmatów w Kościele i niepotrzebną pogoń za niezwykłością. Dyskusję podsumował ks. prof. S. Warzeszak, który zwrócił uwagę, że mimo kontrowersji objawienia w Medjugorie stanowią niezwykle fenomen duchowy i pastoralny. Spotkanie zakończył wspólny posiłek.

X Walne Zebranie Towarzystwa i posiedzenie naukowe – środa, 2 grudnia 2009 r. o godz. 17⁰⁰ na Bielanych miało miejsce spotkanie naukowe WTT. Tematem sesji była

etyka odpowiedzialności za życie – publikacja profesorska ks. Prezesa Stanisława Warzeszaka. Podejmuje ona od strony teoretycznej zagadnienia filozofii biologicznej w kontekście zasady odpowiedzialności wypracowanej przez Hansa Jonasa. Zagajenia dokonał v-prezes ks. Piotr Tomasik. Prelegentem był ks. dr W. Bartkowicz, który zwrócił uwagę na postulat nowej ontologii i jego realizację w obszarze etyki odpowiedzialności za życie. Zwrócił uwagę na nowy kształt zaangażowania etyków katolickich w dialog wewnętrzny i dialog ze światem w niezwykle złożonych kwestiach bioetycznych. Podkreślił sens wiązania odpowiedzialności z cnotą w ogóle, a zwłaszcza z etyką miłości. Drugi prelegent ks. dr J. Konarski zwrócił uwagę, że życie jest prawdą i odzwierciedla pewien ład i sens rzeczywistości. Współcześnie nauka nie umie sobie odpowiedzieć na najbardziej fundamentalne pytania, bo pomija kwestie sensu. Biologdy wiedzą, co to jest życie wyłącznie na poziomie doświadczalnym, nie będąc jednak świadomi jego istoty. Prelegent przypomniał, że Heidegger twierdził, iż człowiek pyta o życie w perspektywie śmierci. W ujęciu teologicznym Ojciec i Syn to Osoby związane z życiem, jego udzielaniem i otrzymywaniem. Michel Henry twierdzi, że życie to więcej niż człowiek, to Bóg, który się udziela. Ks. prof. W. Chrostowski zwrócił uwagę na konieczność rozróżnienia metodologicznego pomiędzy życiem w sensie ogólnym i życiem ludzkim. Obraz Boga w człowieku to zapowiedź Wcielenia. Po konferencji odbyła się uroczysta kolacja z okazji 10-lecia WTT oraz nadania tytułu profesora nauk teologicznych ks. Prezesowi Stanisławowi Warzeszakowi. W kolacji wzięł udział ks. Prymas Józef Glemp oraz Abp Kazimierz Nycz, Metropolita Warszawski oraz liczni członkowie Towarzystwa i przyjaciele.

Naukowe posiedzenie Zarządu Towarzystwa – poniedziałek, 22 lutego 2010 r. o godz. 18⁰⁰.

W gmachu Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji warszawsko-praskiej w Tarchominie odbyło się posiedzenie naukowe WTT. Tematem spotkania była encyklika *Caritas in veritate*. Dyskusję poprowadził ks. dr Piotr Burgoński. Prelegent zwrócił uwagę na zróżnicowane znaczenie słów stanowiących tytuł i temat encykliki. Właściwe ich rozumienie ujawnia się poprzez zestawienie ich ze sobą. Jest to także sposób rozumienia oparty na Piśmie św. i Tradycji Kościoła. Zrozumienie prawdy o człowieku dokonuje się poprzez akceptację miłości. Człowiek może zrozumieć siebie w świetle miłości Bożej. Relacje międzyludzkie mają być oparte na prawdzie, gdyż bez niej miłość jest fikcją. Ks. prof. J. Warzeszak zwrócił uwagę na wolność, która leży u podstaw zarówno miłości jak i prawdy. Dyskusję podsumował ks. Prezes zwracając uwagę na praktyczne znaczenie encykliki odpowiadającej na potrzeby współczesnego człowieka. Spotkanie zakończył wspólny posiłek.

Symposium naukowe dla studentów PWTW zorganizowane przez Warszawskie Towarzystwo Teologiczne wraz z Papieskim Wydziałem Teologicznym w Warszawie i Wyższym Metropolitalnym Seminarium Duchownym w Warszawie – sobota, 27 marca 2010 r. w gmachu PWTW Sekcji św. Jana Chrzciciela w Warszawie na Bielanach, poświęcone tematowi roku duszpasterskiego 2009/2010, pt. „Kapłan z ludu wzięty”. Symposium rozpoczęła Msza święta o godzinie 9.00, sprawowana przez bp Tadeusza Pikusa. W homilii mówił on, że źródłem kapłaństwa w Kościele jest Jezus, który na Golgocie staje się już nie tylko Kapłanem, ale jednocześnie Ofiarą. Księża są ludźmi, przez których Bóg spełnia Swoją misję wśród ludu, ale Jedynym i Wiecznym Kapłanem pozostaje Chrystus. Udziela On jedynie swego kapłaństwa tym, którzy są „z ludu wzięci”. Księża winni stanowić rodzaj obrazu, w którym coraz lepiej ma się objawiać Pan, są bowiem z ludu wzięci, ale i dla ludu dani. Po Mszy świętej rozpoczęło się sympozjum, które składało się z dwóch części. W pierwszej, którą poprowadził Rektor Papieskiego Wydziału Teologicznego w Warszawie – ks. prof. dr hab. Jan Miazek, można było wysłuchać wykładów poświęconych obecności kapłana w różnych dzie-

dzinach życia. Drugą zaś, którą moderował ks. prof. dr hab. Stanisław Kur, stanowił panel dyskusyjny oparty o sylwetki zasłużonych dla Archidiecezji Warszawskiej księży. Pierwszy wykład nt. „Kapłan w symbolice biblijnej” wygłosił ks. prof. dr hab. Krzysztof Bardski. Zauważył, że symbol i metafora biblijna kapłaństwa zazwyczaj w pierw odnoszą się do Chrystusa, a następnie do kapłanów, którzy w Nim partycypują. W Biblii występuje wiele symboli odnoszących się do kapłanów. Jako przykłady ks. Bardski wymienił pasterza, rybaka, starca czy anioła. Można też odnaleźć metafory przeciwstawne takie jak na przykład porównania z jednej strony do władcy, króla a z drugiej do slugi. Drugim prelegentem był ks. prof. dr hab. Marek Starowieyski, który wygłosił wykład pt. „Kapłan w literaturze”. Książd Profesor stwierdził, że jeżeli weźmiemy pod uwagę znaczenie kapłana dla ludzkiego życia, to mamy dosyć ubogą literaturę na jego temat – szczególnie w języku polskim. Wiele jest książek o nastawieniu wrogim wobec Kościoła i kapłanów, które powtarzają stereotypy o księżach, których zwykle autorzy nie starają się nawet zweryfikować. Następnie ks. Starowieyski dokonał analizy tematów poruszanych w literaturze kapłańskiej i przedstawił sylwetki bardziej znanych jej bohaterów. Na koniec próbował podać przyczyny negatywnego obrazu księdza w literaturze. Kolejny wykład „Kapłan w sztuce” wygłosił ks. prof. dr hab. Michał Janocha. Na początku skupił się na zaprezentowaniu dzieł sztuki ukazujących sceny ofiary w Starym Testamencie, które zapowiadają nową Ofiarę Chrystusa. Jak zaznaczył ks. Janocha przedstawień Ostatniej Wieczery jest w sztuce niezwykle dużo we wszystkich okresach historycznych. W Polsce jednym z najwcześniejszych przykładów sztuki o tematyce kapłańskiej są romańskie Drzwi Gnieźnieńskie, opisujące żywot św. Wojciecha. Stanowią one nawiązanie do kolejnego popularnego motywu kapłana w sztuce – męczennika. Kończąc dodał, że wiele jest też w sztuce przedstawień liturgii mszalnej i nabożeństw. Ostatni wykład w pierwszej części „Kapłan w podziemiu (podpolnik)” wygłosił ks. prof. dr hab. Roman Dzwonkowski z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Zjawisko kapłana podpolnego jest szczególnie charakterystyczne dla XX wieku. Kapłan – podpolnik pojawiał się tam, gdzie reżim państwowy pozbawiał wiernych dostępu do duchownych. Ks. Dzwonkowski najpierw poruszył temat misji kapłana w łagrach, obozach i więzieniach w okresie II wojny światowej, następnie skupił się na roli podpolników pod władzą Związku Radzieckiego, także w krajach bloku komunistycznego. Po krótkiej przerwie rozpoczęła się druga część sympozjum, w której prelegenci przedstawiali postaci zasłużonych dla Archidiecezji kapłanów. Dr Izabella Smentek ukazała osobę ks. Waldemara Oskierey, ks. prof. Roman Dzwonkowski zaprezentował postać ks. Wincentego Ilgina, ks. dr Piotr Pawlukiewicz – ks. Aleksandra Fedorowicza, proboszcza z Izabelina. Następnie ks. dr Andrzej Gałka przybliżył życie i działalność ks. Władysława Kornilowicza, a na koniec ks. dr Henryk Małecki przybliżył postać ks. Marcelego Godlewskiego – proboszcza parafii Wszystkich Świętych w Warszawie.

Posiedzenie naukowe Towarzystwa – wtorek, 25 maja 2010 r. o godz. 17⁰⁰. W siedzibie na Bielanych odbyło się spotkanie naukowe WTT. Tematem spotkania był kryzys gospodarczy i finansowy w świetle nauki społecznej Kościoła. Referat wprowadzający do dyskusji wygłosił ks. dr Krzysztof Kietliński. Prelegent skoncentrował się na moralnych aspektach kryzysu finansowego. Kościół uznaje autonomię gospodarki, jednak poprzez pozostawanie w dialogu ze światem pragnie pomóc przypominając o prawach moralnych, których zachowywanie jest warunkiem trwałego rozwoju. Obecny kryzys wydaje się mieć źródło także w problemach etycznych i społeczno kulturowych, a nie tylko ekonomicznych. Rozwój to więcej niż wzrost PKB i spadek bezrobocia. Nie-sprawiedliwością jest posiadanie dóbr przez nielicznych. Problem współczesnego świata polega też na tym, że rządy działają lokalnie a firmy globalnie. Ks. dr M. Szu-

mowski zwrócił uwagę, że religia rozumiana kulturowo jest dziełem człowieka. Ks. prof. K. Bardski zwrócił uwagę, że "zapotrzebowanie" na zasady moralne zwiększa się w sytuacji kryzysu, a maleje w sytuacji dobrobytu. Ks. dr D. Bartoszewicz zauważył, że człowiek posiada naturalne pragnienie posiadania więcej niż inni, chociaż w rzeczywistości poziom życia zależny jest w dużo większym stopniu od zamożności całego społeczeństwa. Dyskusję podsumował Ks. Prezes. Podziękował Prelegentowi i członkom Towarzystwa za dyskusję i przedstawił plany WTT na najbliższe posiedzenia. Spotkanie zakończono wspólną modlitwą.

XI Walne Zebranie i posiedzenie naukowe Towarzystwa – wtorek, 23 listopada 2010 r. o godz. 15⁰⁰ na Bielanych odbyło się posiedzenie naukowe WTT. Tematem spotkania była: *Ekskomunika w kontekście dyskusji na temat in vitro*. Dyskusję poprowadził ks. prof. dr hab. Wojciech Góralski. Prelegent przypomniał zebranych, że zgodnie z polskim prawem życie ludzkie podlega ochronie od poczęcia – jest to interpretacja Trybunału Konstytucyjnego. Prawo kościelne przewiduje możliwość kary ekskomuniki, której skutkiem jest zakaz sprawowania i przystępowania do sakramentów oraz pełnienia urzędów kościelnych. Ekskomunika nie wyklucza z Kościoła, pozbawia jedynie uczestnictwa w życiu kościelnym. W sytuacji poprawy ukarani ma prawo zwrócić się o zdjęcie kary, a biskup ma obowiązek ją zdjąć. Parlamentarzysta katolicki ponosi ciężką winę moralną głosując za ustawą proaborcyjną, nie podlega jednak karze ekskomuniki. W przypadku procedury *in vitro* zło polega na oderwaniu prokreacji od aktu małżeńskiego, na zamrażaniu zarodków i wreszcie ich niszczeniu. Dlatego stosowanie *in vitro* łącznie jest z problemem aborcji. Ks. prof. K. Pawlina zadał pytanie o aktualność kar kościelnych we współczesnym świecie. Prelegent zwrócił uwagę, że zostały utrzymane w prawie kanonicznym, zatem wydaje się, że są potrzebne. Ks. prof. M. Starowieyski zwrócił uwagę na problem filologiczny: ekskomunika oznacza wyłączenie, odłączenie od jedności. Karę ekskomuniki należy jednak rozumieć jako wyłączenie ze wspólnoty sakramentalnej, a nie w ogóle ze wspólnoty Kościoła. W podsumowaniu stwierdzono, że politycy aprobujący *in vitro* nie dokonują aktu apostazji, gdyż polega ona na całkowitym odejściu od wiary Kościoła. Spotkanie zakończyła wspólna modlitwa.

Naukowe posiedzenie Zarządu Towarzystwa – wtorek, 29 marca 2011 r. o godz. 15⁰⁰. W siedzibie Towarzystwa w Warszawie na Bielanych odbyło się posiedzenie naukowe WTT. Jego tematem było zagadnienie rozeznawania duchów. Poprowadził je ks. Andrzej Grefkowicz ze współpracownikiem ks. Piotrem Pietrzakiem. Pierwszym zagadnieniem poruszonym przez Prelegenta było odróżnienie opętania od choroby psychicznej. Osoby zgłaszające się do egzorcysty proszone są o przedstawienie opinii lekarza psychiatry, czy ich problemy nie są efektem schorzenia psychicznego. W dziedzinie oddziaływania duchów na człowieka mamy bardzo niewielką wiedzę, opieramy się jedynie na wnioskach z niektórych tekstów biblijnych. Możemy zatem mówić o dobrych i złych duchach, i o tym, że mają one wpływ na ludzkie życie. Opętanie to poddanie się człowieka działaniu złego ducha, zezwolenie na to aby ten potraktował ich instrumentalnie. Każde opętanie przejawia się w nieco inny sposób, objawy bywają bardzo nietypowe. Ich wspólnym elementem jest zniewolenie człowieka, całkowita niespójność pomiędzy wolą i działaniem. Ratunkiem jest modlitwa wspólnoty i jej szczególna forma egzorcyzm. Pierwszy egzorcyzm przyjmuje każdy chrześcijanin podczas sakramentu Chrztu św. Jeżeli istnieje taka potrzeba Kościół pozwala aby z pomocy tej korzystać. Podczas ożywionej dyskusji członkowie Towarzystwa stawiali pytania dotyczące praktyki egzorcyzmów. Dyskusja doprowadziła do wniosku, że współczesny świat nie uznaje za ważne kształtowania woli człowieka i stąd różnego rodzaju zniewolenia zwłaszcza opętania i nałogi spotykane są coraz częściej. Spotkanie zakończyła wspólna modlitwa.

Symposium naukowe dla studentów PWTW oraz WMSD – sobota, 14 maja 2011 r. na Bielanach. Tematem sympozjum pt. *Pasterz i prorok* była postać Sługi Bożego kard. Stefana Wyszyńskiego z okazji 30. rocznicy jego śmierci. W pierwszej części pt. "Być w sercu Kościoła" wystąpili: ks. dr Marek Kotyński z referatem "Kapłan-ojciec czy brat"; red. Ewa Czaczkowska "Biskup-przywódca ludu czy formator elit" oraz red. Zbigniew Nosowski "Prymas Polski-między tradycją a nowoczesnością". Moderatorem pierwszej części był prezes KAI Marcin Przeciszewski. W części drugiej pt. "Pośród zamętu świata" referaty wygłosili: red. Zbigniew Borowik "Czerwony ksiądz"; prof. Jan Żaryn "Kontrowersyjny biskup" oraz prof. Wiesław Wysocki "Niezrozumiany Prymas". Moderatorem części drugiej wykładów i dyskusji był red. Bogumił Łoziński. Sympozjum poprzedziła Msza św. pod przewodnictwem Kard. Kazimierza Nycza. W homilii przedstawił on Prymasa Tysiąclecia jako wybitnego męża stanu i dobrego ojca. Pokazał postaci wielu mężów Kościoła (Jana Pawła II, kard. Augusta Hlonda i kard. Adama Sapiechę), którzy wpływali na życie i posługę Metropolity Warszawskiego. Zwrócił uwagę na to, że naśladowanie „mocnego człowieka i biskupa Kościoła”, wymagającego od siebie i od innych, jest ze wszechmiar godne zachęty.

Posiedzenie naukowe Towarzystwa – poniedziałek, 6 czerwca 2011 r. o godz. 19⁰⁰. W gmachu Seminarium Duchownego w Tarchominie odbyło się spotkanie naukowe poświęcone aktualnym problemom kierownictwa duchowego. Zaproszonym Prelegentem był ks. dr Paweł Gwiazda. Przedstawił on problematykę kierownictwa duchowego w Kościele. Istotą kierownictwa nie jest wskazanie drogi, którą ktoś ma pójść, ale pomoc w ocenieniu, czy wybrał właściwą drogę. Celem kierownictwa jest doprowadzenie człowieka do stanu, w którym to szczególne kierownictwo nie będzie już potrzebne. Pierwszym kierownikiem duchowym jest Kościół i trwanie w nim pozwala człowiekowi na samodzielne i zobiektywizowane ocenianie swojego postępowania. Całe życie duchowe, a więc także kierownictwo duchowe, opiera się na ortodoksji i jest o tyle właściwe, o ile pokrywa się z nauczaniem Magisterium Kościoła. Ks. prof. M. Starowieyski stwierdził, że w starożytności Ojcowie Kościoła często praktykowali kierownictwo duchowe. Ks. dr P. Klimek zauważył, że zwracanie się o kierownictwo duchowe ma także swoje uzasadnienie biblijne. Wszyscy zebrani zgodzili się ze stwierdzeniem, że współczesny człowiek często wymaga kierownictwa duchowego ze względu na mniejszą rolę autorytetów w procesie kształtowania osobowości. Spotkanie zakończono wspólną modlitwą.

XII Walne Zebranie Towarzystwa i posiedzenie naukowe – wtorek, 29 listopada 2011 r. o godz. 15⁰⁰ w siedzibie na Bielanach. Dokonano wyboru władz i zarządu WTT na V kadencję. Wykład wprowadzający do dysputy naukowej przedstawił ks. dr hab. Krzysztof Bardski w oparciu o swoją publikację profesorską: *Lektyka Salomona. Biblia – Symbol – interpretacja* (WAW 2011). Prelegent pokazał istotę interpretacji symbolicznej Pisma świętego. Podkreślił aktualność takiego podejścia do tekstu biblijnego oraz zagrożenia z tym związane. W dyskusji zwrócono uwagę na ponowoczesny kontekst społeczno-kulturowy, związany z dominującą kulturą obrazu. Ks. Bardski rozwinął tę tezę, przytaczając inne zjawiska charakterystyczne dla ponowoczesnej mentalności w kulturze i cywilizacji zachodniej. Dyskusja dotyczyła relacji pomiędzy tradycją chrześcijańską a najnowszymi trendami interpretacyjnymi w egzegezie. Ks. Bardski przyznał, że wprawdzie punktem wyjścia i podstawą dla jego badań jest spuścizna symboliki biblijnej, rozwiniętej głównie w epoce patrystycznej i średniowiecznej, niemniej jednak stosując współczesne narzędzia z zakresu hermeneutyki tekstu literackiego, jest możliwa aktualizacja bogactwa tradycyjnej egzegezy symboliczno-alegorycznej. W dyskusji pojawił się problem relacji metody interpretacyjnej prezentowanej przez ks. Bardskiego do powszechnie stosowanej w bibliście metody historyczno-krytycznej. Prelegent z uznaniem

i szacunkiem odniósł się do podejścia historyczno-krytycznego, dodał jednak, że nie jest ono jedynym we współczesnej egzegezie a *magisterium* Kościoła zachęca i popiera stosowanie nowych metod o charakterze synchronicznym. Na zakończenie ks. Bardski nawiązał do najnowszego dokumentu papieskiego, mianowicie posynodalnej adhortacji *Verbum Domini*, ukazując liczne punkty zbieżne pomiędzy stosowaną przez siebie metodą a nauczaniem Benedykta XVI.

Problematyka podejmowana na posiedzeniach Zarządu:

- 23 lutego 2009 – 1. posiedzenie Zarządu Towarzystwa. Spotkanie odbyło się w Tarchominie. Omówiono sprawy bieżące. Zaplanowano konferencję naukową nt. Ochrony życia ludzkiego. Ustalono, że strona internetowa WTT będzie umieszczona na serwerze UKSW.
- 27 maja 2009 – 2. posiedzenie Zarządu Towarzystwa w siedzibie na Bielanach. Omówiono sprawy statutowe i bieżące oraz plany wydawnicze WTT. Przyjęto do wiadomości, że w ostatnim czasie ukazała się praca Ks. prof. S. Warzeszaka "Etyka odpowiedzialności za życie". Przedyskutowano tematy najbliższych spotkań WTT.
- 2 grudnia 2009 – 3. posiedzenie Zarządu Towarzystwa. Oprócz spraw bieżących przeprowadzono dyskusję nt. planowanego na dzień 7 marca 2010 r. sympozjum poświęcone wybitnym kapłanom. Termin następnego spotkania ustalono na 22 lutego 2010 r.
- 22 lutego 2010 - 4. posiedzenie Zarządu Towarzystwa w Tarchominie. Omówiono sprawy bieżące. Zebrani wysłuchali informacji Ks. Prezesa o nowych publikacjach WTT. W serii pomoce naukowe ukazała się książka Ks. dr R. Czekalskiego. Następne spotkanie Towarzystwa ustalono na 25 maja 2010 r.
- 25 maja 2010 - 5. posiedzenie Zarządu Towarzystwa. Spotkanie odbyło się na Bielanach. Przyjęto informację Ks. Prezesa o tomie *Warszawskich Studiów Teologicznych*, dedykowanych Ks. prof. Mieczysławowi Lubańskiemu. Publikacja będzie zaprezentowana podczas uroczystego rozpoczęcia roku akademickiego. Termin następnego spotkania ustalono na 23 listopada 2010 r.
- 23 listopada 2010 - 6. posiedzenie Zarządu Towarzystwa na Bielanach. Omówiono sprawy bieżące oraz prawne Towarzystwa. Przedyskutowano plan pracy Towarzystwa na najbliższy rok. Zapoznano się również z planami wydawniczymi WTT oraz *Warszawskich Studiów Teologicznych*.
- 29 marca 2011 - 7. posiedzenie Zarządu Towarzystwa na Bielanach. Poruszono następujące zagadnienia: 1. Prezes WTT przedstawił informację dotyczącą planów wydawniczych. W najbliższym czasie ukaza się książka ks. Andrzeja Santorskiego oraz tom *Warszawskich Studiów Teologicznych* dedykowany zmarłemu śp. Ks. prof. Ryszardowi Rumiankowi. 2. Ks. Prezes przypomniał, że w bieżącym roku kończy się kadencja WTT i podczas Walnego Zebrania Towarzystwa w listopadzie odbędą się wybory nowego Zarządu. 3. Obecny na posiedzeniu Ks. Rektor Krzysztof Pawlina poinformował o możliwości współpracy WTT z ośrodkami naukowymi afiliowanymi do PWTW. 4. Zgodnie z wymaganiami statutu przyjęto w poczet Członków Zwyczajnych Towarzystwa Ks. dr Zbigniewa Godlewskiego.
- 6 czerwca 2011 - 8. posiedzenie Zarządu Towarzystwa w Tarchominie. Omówiono plany wydawnicze WTT. Poinformowano o wydaniu tomu *Warszawskich Studiów Teologicznych* dedykowanych Ks. dr A. Santorskiemu oraz książki Ks. prof. K. Bardskiego. Omówiono też zagadnienia związane z kończąca się kadencją obecnego Zarządu i przygotowaniem do zebrania wyborczego w listopadzie 2011 r.

29 listopada 2011 – 9. posiedzenie Zarządu Towarzystwa. Sprawy bieżące, związane z przygotowaniem do Walnego Zabrania. Dokonano podsumowania IV kadencji WTT.

Towarzystwo stanowiło forum spotkań naukowych dla środowiska teologicznego w Warszawie. Jego działalność koncentrowała się niezmiennie na pogłębianiu aktualnych problemów światopoglądowych i nauczaniu Kościoła. Ponadto od roku 2003 podejmuje wydawanie trzech serii: pomocy naukowych, podręczników i rozpraw naukowych.

W dniu 29 listopada 2011 r. odbyło się XII Walne Zebranie Warszawskiego Towarzystwa Teologicznego, na którym została podsumowana 3-letnia działalność Zarządu Towarzystwa oraz powołany nowy zarząd na kolejną kadencję. Dotychczasowy prezes Towarzystwa ks. prof. dr hab. Stanisław Warzeszak oraz sekretarz ks. dr Dariusz Bartoszewicz i skarbnik ks. dr Grzegorz Bachanek złożyli szczegółowy raport z kierowanej przez siebie działalności. Raport został przyjęty przez Komisję skrutacyjną i Walne Zebranie. Następnie został wybrany Zarząd Towarzystwa, w którego skład weszli ponownie: prezes - ks. prof. dr hab. Stanisław Warzeszak, vice-prezes - ks. dr hab. Piotr Tomasiak, sekretarz - ks. dr Dariusz Bartoszewicz, skarbnik - ks. dr Grzegorz Bachanek. Kierownikami poszczególnych sekcji Towarzystwa zostali: kierownik sekcji dogmatyczno-patrystycznej: ks. prof. dr hab. Józef Warzeszak, biblijno-kerygmaticznej: ks. prof. dr hab. Krzysztof Bardski, historyczno-społeczno-filozoficznej: ks. dr Henryk Małecki, moralno-prawnej: ks. dr Wojciech Bartkiewicz, pastoralnej: ks. dr Józef Górczyński, wydawniczej: ks. dr Piotr Klimek, biura prawnego: ks. dr hab. Franciszek Longchamps de Bérier, Komisji Rewizyjnej: ks. prof. dr hab. Jan Miazek, ks. dr Kazimierz Obrycki, bp dr Marek Solarczyk.

Ks. Stanisław WARZESZAK

Ks. Dariusz BARTOSZEWICZ

LISTA CZŁONKÓW ZWYCZAJNYCH WTT

IV KADENCJI

1. Ks. Artyszuk Włodzimierz, dr teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
2. Ks. Bachanek Grzegorz, dr teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
3. Ks. Badowski Zbigniew, dr prawa kanonicznego – sekcja moralno-prawna
4. Ks. Banaszek Andrzej, dr teologii – sekcja biblijno-kerygmaticzna
5. Ks. Bardski Krzysztof, dr hab. nauk biblijnych – sekcja biblijno-kerygmaticzna
6. Ks. Bartkiewicz Wojciech, dr teologii – sekcja moralno-prawna
7. Ks. Roman Bartnicki, prof. dr hab. teologii biblijnej – sekcja biblijno-kerygmaticzna
8. Ks. Bartoszewicz Dariusz, dr teologii – sekcja biblijno-kerygmaticzna
9. Ks. Bereszyński Grzegorz, dr teologii sekcja pastoralna
10. Ks. Borkowski Roman, dr teologii – sekcja biblijno-kerygmaticzna
11. Ks. Borys Piotr, dr filozofii – sekcja historyczno-społeczno-filozoficzna
12. Ks. Cholewa Mirosław, dr teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
13. Ks. Chrostowski Waldemar, prof. dr hab. teologii biblijnej – sekcja biblijno-kerygmaticzna
14. Ks. Dębkowski Antoni, dr teologii – sekcja biblijno-kerygmaticzna
15. Ks. Filipowicz Krzysztof, dr liturgiki – sekcja pastoralna
16. Ks. Gałka Andrzej, dr historii – sekcja historyczno-społeczno-filozoficzna

17. Ks. Górczyński Józef, dr liturgiki – sekcja pastoralna
18. Ks. Grochal Zbigniew, dr filozofii – sekcja historyczno- społeczno- filozoficzna
19. Ks. Janocha Michał, dr hab. nauk humanistycznych – sekcja pastoralna
20. Ks. Klimek Piotr, dr teologii – sekcja biblijno-kerygmaticzna
21. Ks. Kowalczyk Dariusz, dr teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
22. Ks. Kowalski Andrzej, dr obojga praw – sekcja moralno-prawna
23. Ks. Król Zdzisław, dr prawa kanonicznego – sekcja historyczno-społeczno-filozoficzna
24. Ks. Kukowski Jarosław, dr nauk humanistycznych – sekcja historyczno-społeczno-filozoficzna
25. Ks. Kur Stanisław, prof. dr hab. teologii biblijnej – sekcja biblijno-kerygmaticzna
26. Ks. Lewandowski Jerzy, prof. dr hab. teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
27. Ks. Linke Waldemar, dr teologii biblijnej – sekcja biblijno-kerygmaticzna
28. Ks. Longchamps de Bérier Franciszek, dr hab. nauk prawnych – biuro prawne
29. Ks. Majcher Edward, dr katechetyki – sekcja biblijno-kerygmaticzna
30. Ks. Małecki Henryk, dr teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
31. Ks. Rafał Markowski, dr teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
32. Ks. Mazurkiewicz Piotr, prof. dr hab. nauk społ. – sekcja historyczno-społeczno-filozoficzna
33. Ks. Miazek Jan, dr hab. teologii – sekcja pastoralna
34. Ks. Mierzejewski Ryszard, dr teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
35. Ks. Moń Ryszard, dr hab. filozofii – sekcja historyczno-społeczno-filozoficzna
36. Ks. Naumowicz Józef, dr hab. nauk historycznych – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
37. Ks. Obrycki Kazimierz, dr nauk humanistycznych – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
38. Ks. Pawlina Krzysztof, prof. dr hab. teologii – sekcja pastoralna
39. Ks. Piasecki Bronisław, dr teologii – sekcja moralno-prawna
40. Bp. Pikus Tadeusz, prof. dr hab. teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
41. Ks. Piłat Jarosław, dr teologii – sekcja moralno-prawna
42. Ks. Rumianek Ryszard, prof. dr hab. teologii biblijnej – sekcja biblijno-kerygmaticzna
43. Ks. Santorski Andrzej, dr teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
44. Ks. Sieg Franciszek SJ, dr hab. teologii – sekcja biblijno-kerygmaticzna
45. Ks. Siwek Krzysztof, dr teologii – sekcja biblijno-kerygmaticzna
46. Ks. Sochoń Jan, prof. dr hab. filozofii – sekcja historyczno-społeczno-filozoficzna
47. Bp. Solarczyk Marek, dr teologii – sekcja historyczno-społeczno-filozoficzna
48. Ks. Starowieyski Marek, prof. dr hab. patrologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
49. Ks. Stępień Paweł, dr teologii – sekcja biblijno-kerygmaticzna
50. Ks. Stępień Tomasz, dr hab. filozofii – sekcja historyczno-społeczno-filozoficzna
51. Ks. Strojny Janusz Andrzej, dr teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
52. Ks. Szczepanik Arkadiusz, dr teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
53. Ks. Szewc Bolesław, dr matematyki i n. humanist. – sekcja historyczno-społeczno-filozoficzna

54. Ks. Szubka Jan, dr prawa kanonicznego – sekcja moralno-prawna
55. Ks. Szumowski Marek, dr teologii – sekcja pastoralna
56. Ks. Szwarz Krzysztof, dr teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
57. Ks. Szymula Marek, dr teologii – sekcja moralno-prawna
58. Ks. Tomasik Piotr, dr hab. katechetyki – sekcja pastoralna
59. Ks. Tulej Andrzej, dr teologii – sekcja biblijno-kerygmaticzna
60. Ks. Warzeszak Józef, prof. dr hab. teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna
61. Ks. Warzeszak Stanisław, prof. dr hab. teologii i dr filozofii – sekcja moralno-prawna i wydawnicza
62. Ks. Węgrzecki Janusz, dr nauk humanistycznych – sekcja historyczno-społeczno-filozoficzna
63. Ks. Wielebski Tomasz, dr teologii - sekcja pastoralna
64. Ks. Załęski Jan, dr teologii, prof. dr hab. teologii biblijnej – sekcja biblijno-kerygmaticzna
65. Ks. Zembrzusi Zbigniew, dr teologii – sekcja dogmatyczno-patrystyczna

PUBLIKACJE PWTW i WTT

I. Rozprawy naukowe – *Warszawskie Studia Teologiczne* – Nowa Seria Wydawnicza

1. Ks. Stanisław WARZESZAK, *Odpowiedzialność za życie. Próba zastosowania w etyce życia Hansa Jonasa zasady odpowiedzialności*, WAW 2003.
2. Ks. Wojciech BARTKOWICZ, *Wolność jako problem graniczny filozofii i teologii. Studium z (meta) teologii moralnej*, WAW 2004.
3. Ks. Krzysztof BARDSKI, *Słowo oczyma gołębiczy. Metodologia symboliczno-allegorycznej interpretacji Biblii oraz jej teologiczne i duszpasterskie zastosowanie*, WAW 2006.
4. Ks. Maciej ARKUSZYŃSKI, *Wzór życia chrześcijańskiego w objawieniach z Medziugorja (1981-2008)*, WAW 2008.
5. Ks. Stanisław WARZESZAK, *Etyka odpowiedzialności za życie. Studium analityczno-krytyczne bioetycznej myśli Hansa Jonasa*, WAW 2008.
6. Ks. Krzysztof BARDSKI, *Lektyka Salomona. Biblia – symbol – interpretacja*, WAW 2011.
7. Izabella SMENTEK, *Eschatologia trynitarna. Prawda o Trójcy Świętej we współczesnej nauce Kościoła katolickiego jako punkt wyjścia eschatologii*, WAW 2012.
8. Ks. Piotr WALEŃDZIK, *Miejsce liturgii w nauczaniu pasterskim Kardynała Stefana Wyszyńskiego*, WAW 2012.

II. Podręczniki

1. Ks. Tomasz STĘPIEŃ, *Antropologia filozoficzna*, WAW 2003.
2. Ks. Józef WARZESZAK, *Tajemnica Eucharystii*, WAW 2005.
3. Ks. Józef WARZESZAK, *Człowiek w obliczu Boga i wśród stworzenia*, WAW 2005.

4. Ks. Józef WARZESZAK, *Bóg Jedyny w Trójcy Osób*, WAW 2006.
5. Ks. Dariusz BARTOSZEWICZ, *Introdukcja biblijna*, WAW 2007.
6. Ks. Andrzej SANTORSKI, *Dar łaski*, WAW 2011.
7. Ks. Andrzej SANTORSKI, *Maryja i kapłaństwo*, WAW 2012.

III. Pomoce naukowe

1. Ks. Dariusz BARTOSZEWICZ, *Instytucje biblijne*, WAW 2003.
2. Ks. Rafał CZEKALSKI, *Personalistyczne podstawy wychowania*, WAW 2009.

IV. Źródła : Seria *Biblioteka Ojców Kościoła*, red. ks. Józef Naumowicz, Wyd. M.

Od 2000 r. (od tomu 13) wydawana pod patronatem PWTW i WTT

13. DEFENSOR Z LIGUGÉ, *Księga iskierek*, wstęp, tłum. i oprac. R. Wasiński, Kraków 2000.
14. CYRYL JERUZOLIMSKI, *Katechezy przedchrześcijańskie i mistagogiczne*, tłum. ks. W. Kania, wstęp M.A. Bogucki, 2000.
15. GRZEGORZ Z NYSSY, *O naśladowaniu Boga (Co to znaczy być chrześcijaninem. O doskonałości, O celu życia i prawdziwej ascezie)*, wstęp, tłum. i oprac. J. Naumowicz, 2001.
16. IRENEUSZ Z LYONU, *Bóg w Ciele i Krwi*, wybór i oprac. H. U. Von Balthasar, tłum. W. Myszor, 2001.
17. CEZARY Z ARLES, *Homilie do Księgi Rodzaju. Objawienia Apokalipsy św. Jana*, tłum. i oprac. A. Żurek, 2002.
18. *Filokalia. Teksty o modlitwie serca*, wstęp, tłum. i oprac. J. Naumowicz, 2002.
19. JAN CHRZYSTOM, *O małżeństwie, wychowaniu dzieci i ascezie*, wstęp J. Naumowicz, J. Krykowski, tłum. W. Kania, K. Bielawski i inn. 2002.
20. *Liturgie Kościoła Prawosławnego*, tłum. H. Paprocki, 2003.
21. *Wielki Tydzień i święto Paschy w Kościele Prawosławnym*, tłum. H. Paprocki, 2003.
22. AMBROŻY Z MEDIOLANU, *Listy (36-69)*, t. 2, tłum. P. Nowak, oprac. J. Naumowicz, 2003.
23. *Bóg i zło. Pisma Bazylego Wielkiego, Grzegorza z Nyssy i Jana Chryzostoma*, Wstęp: M.-H. Congourdeau, tłum. K. Kochańczyk, J. Naumowicz, M. Przyszychowska, oprac. J. Naumowicz, 2004.
24. *Pierwsi apologety greccy*, wstęp i tłum. L. Misiarczyk, oprac. J. Naumowicz, 2004.
25. *Chrzest i pokuta w Kościele starożytnym. Antologia tekstów I-III w.*, wybór i oprac. J. Słomka, BOK 25, 2004.
26. EWAGRIUSZ, *O różnych rodzajach złych myśli. O ośmiu duchach zła*, tłum. L. Nieścior, BOK 26, Kraków 2006.
27. L. PADOVESE, *Kapłani pierwszych wieków. Antologia tekstów patrystycznych*, BOK 27, Kraków 2011.
28. IZAAK Z NINIWY, *Gramatyka życia duchowego*, wstęp, tł. i oprac. J. Słomka, BOK 28, Kraków 2010.